

SAUGŪS ŽAISLAI

=SAUGUS MALONUMAS VAIKAMS

Baltic Sea Network
Product Safety

KAS TURĖTŲ PERSKAITYTI ŠIĄ SKRAJUTĘ ?

Bendrai ši skrajutė skiriama smulkiems ir vidutiniams verslininkams, kurie nori pateikti žaislus į Europos Bendrijos rinką. Tačiau šia informacija gali naudotis ir mažmenininkai bei vartotojai idant būtų išvengta pavojingų žaislų pardavimo ar įsigijimo atvejų.

KAS YRA ŽAISLAS?

Žaislai yra gaminiai ar medžiagos, suprojektuotos ar aiškiai skirtos jaunesniems nei 14 metų vaikams žaisti.

Prašom atkreipti dėmesį į tai, kad kai kurie gaminiai gali atrodyti kaip žaislai, bet jais nėra, pvz., šventinės dekoracijos, kalėdiniai papuošimai, gaminiai kolekcionieriams (išimtis - žr. Tarybos direktyvos 88/378/EEB¹).

KAS DARO ŽAISLĄ SAUGIU?

BENDRA GAMINTOJO ATSAKOMBYBĖ?

Gamintojas privalo gaminti žaislus atkreipdamas dėmesį į esminius saugos reikalavimus, aprašytus 1988 m. gegužės 3 d. Tarybos direktyvoje 88/378/EEB dėl šalių narių įstatymų dėl žaislų saugos ir nacionalinių taisyklių, kurios įdiegė šios direktyvos nuostatas kaip nacionalinių įstatymą.²

Gamintojas privalo įvertinti cheminę, fizikinę, mechaninę, elektrinę rizikas, užsiliepsnojamumą, higieninio ir spinduliavimo pavojus, kurie gali kilti

dėl žaislo, ir jų potencialaus galimumo įvertinimą bei techninės dokumentacijos įforminimą.

Šiame techniniame dokumente turi būti visi atitinkami duomenys, išsamiai paaiškinantys kaip gamintojas užtikrina atitiktį esminiams reikalavimams. Galimi du žaislo esminių reikalavimų atitikties užtikrinimo būdai:

1. jis gali atitikti nacionalinius standartus, perkeliančius darniuosius standartus, skelbtus Oficialiajame biuletenyje – pagrindinai EN 71 (žaislams) arba EN 62115:2005 (elektriniam žaislams), arba
2. jam gali būti atlikti EB-tipo tyrimai, t. y. trečiosios nepriklausomos šalies atliekami žaislo bandymai.

Gamintojas gali laisvai pasirinkti ar taikyti atitiktį darniesiems standartams, ar atlikti EB-tipo tyrimą patvirtintose įstaigose (akredituotose bandymų laboratorijose), kurios yra Europos Komisijos notifikuotos šalių narių teikimu.

¹ EU-lex, Official Journal, L 187, 16.07.1988, annex I
² EU-lex, Official Journal, L 187, 16.07.1988, p.1.

**ANGLIŠKA VERSIJA
KITI SVARBŪS
PARTNERIAI IR
NUORODOS-KITOJE
PUSĖJE !**

BENDRA ŽAISLO TEIKIMO Į RINKĄ ATSAKOMYBĖ?

Gamintojas, importuotojas ar įgaliotas gamintojo atstovas turi ant žaislo arba jo pakuotės nurodyti išsamią informaciją, padedančią identifikuoti už žaislą atsakingo asmens duomenis, t. y. pavadinimą ir adresą, modelio numerį (jei taikytina), EAN kodą, t.t.

Importuotojai, prieš pateikiant žaislą į rinką, turi patvirtinti, kad gamintojas atliko atitikties įvertinimo procedūrą. Atitikties deklaracija ir kiti techniniai dokumentai turi būti pasiekiami ekonominiams operatoriams (pvz. prekybininkams).

Ekonominiai operatoriai yra įpareigoti bendradarbiauti vieni su kitais, jei žaislas kelia riziką ar pavojų ir nedelsiant pateikti informaciją apie tai vieni kitiems ar atsakingai rinkos priežiūros institucijai. Europos Komisijos tinklalapyje prieinamas vadovas "Gamintojų ir platintojų pranešimai apie pavojingus produktus":

http://ec.europa.eu/consumers/publications/index_en.htm

ŽENKLINIMAS IR PERSPĖJIMAI

Rinkai tinkami žaislai turi būti paženklinėti CE žymeniu. Juo produktą ženklina gamintojas ir šiuo ženklinimu jis deklaruoja, kad gaminyje atitinka esminius žaislų direktyvos reikalavimus.

Perspėjimai, instrukcijos ir informacija ant žaislo turi būti pateikti tos šalies (-ių), kurioje (-se) žaislas platinamas, kalba.³

Ant žaislo, neskirto vaikams iki 3 metų, bet galinčio būti jiems pavojingu, turi būti perspėjimas "netinka vaikams iki 3 metų" arba grafinis ženklas, lydimas trumpos nuorodos apie ypatingą pavojų vaikui. Šis perspėjimas netaikomas žaislams, aiškiai neskirtiems vaikams iki 3 metų.

Atkreipiame dėmesį, kad bet kuris žaislas, kuris galėtų būti pagrįstai laikomas tinkamu vaikams iki 3 metų, turi atitikti tam tikrus reikalavimus. Taigi ženklintas "netinkamas vaikams iki 3 metų" neatleidžia nuo atitikties pagal taisykles.⁴

3 Atkreiptinas dėmesys kad daugiau draudimo reikalavimų įžvelgiama žaisluose vaikams iki 3 metų.

4 CEN protokolas CR 14379 "Žaislų klasifikavimas" teikia nuostatas prilyginant žaislo charakteristikas vaikų amžiui.

KELETAS BENDRŲ, BET REIKŠMINGŲ REIKALAVIMŲ

- žaislai turi būti suprojektuoti taip ir pagaminti iš tokių medžiagų, kad būtų eliminuota fizinio susižeidimo rizika (ypač svaidmenys turi būti suprojektuoti taip, kad jų turima kinetinė energija iššovus neturėtų rizikos sužeisti vartotoją ar trečiąsias šalis);
- žaislų, skirtų vaikams, kurie yra per maži sėstis be pagalbos, forma ir dydis turi apsaugoti nuo pakliuvimo į spąstus;
- žaislai turi būti suprojektuoti ir pagaminti pagal higieninius ir švaros reikalavimus, kad būtų išvengta bet kokios infekcijos, susirgimo ar užkrėtimo rizikos;
- žaislų ir jų komponentų dydžiai turi apsaugoti nuo jų nurijimo, sugėrimo ar įterpties į bet kurį kūno žiomenį ir nesukelti rizikos sveikatai ar susižalojimo prarijus, pakliuvus į kūno žiomenis ar nuo sąlyčio su oda, gleivine ar akimis;
- žaisluose vaikams iki 36 mėnesių neturi būti pasiekiamų stiklinių ar porcelianinių dalių;
- ant žaislų, leidžiančių aukšto impulso garsus, arba jų pakuotės, turi būti perspėjimas: *"Perspėjimas! Nenaudoti arti ausų! Neteisingas naudojimas gali sukelti klausos sutrikimus";*
- šildymo elementai turi būti suprojektuoti taip, kad užtikrintų bet kurios pasiekiamosios dalies temperatūrą nenudeginančią prisilietus;
- žaisluose neturi būti pavojingo vaiko aplinkoje užsiliepsnojančio elemento;
- elektrinių žaislų maitinimas turi būti iš šaltinių, neviršijančių 24 voltų vardinės įtampos ir neturi būti žaislo dalių, turinčių virš 24 voltų įtampą; elektra varomų žaislų didžiausias greitis neturi viršyti 8 km/h;
- žaisluose neturi būti radioaktyvių elementų ar

medžiagų forma ar proporcija kenksminga vaiko sveikatai.

PASIŪLYMAI MAŽIEMS PLATINTOJAMS (parduotuvėms)

Į KĄ ŽIURĖTI:

- Įsitikinkite, kad ant žaislo ar jo pakuotės yra CE ženklėlinimas.
- Atminkite, kad maži vaikai ypač pažeidžiami dėl paspringimo smulkiomis detalėmis.
- Yra daugybė dalykų, kuriuos galite patikrinti ant žaislo:

- aštrios briaunos
- paslėptos smailės
- atsilaisvinusios veido detalės (marionečių ar lėlių), ratai, ratlankiai ir kitos smulkios detalės. Jos turi būti saugiai pritvirtintos prie žaislo
- saugios siūlės (jei siūlės atsilaisvinusios ir kamšalas pasiekiamas, vaikas gali juo užspringti)
- mažiausias bet kurios virvelės, skirtos traukti žaislą, skersmuo turi būti 1,5 mm
- bet kurios kiaurymės ar tarpeliai, į kuriuos vaikai gali įkišti savo pirštus ir patirti sužalojimą nuo mechaninių dalių viduje
- trapus plastikas, galintis sudužti į mažus aštrius gabaliukus
- sulankstomi mechanizmai (kurie stipriai galėtų sužeisti jei sugriebtų vaiko pirštus)

RASTI PAVOJINGI PRODUKTAI RINKOJE IR NAUDINGOS NUORODOS

Kiekvieną penktadienį Europos Komisija skelbia pavojingų produktų, apie kuriuos pranešė nacionalinės institucijos, savaitinę apžvalgą (RAPEX pranešimai).

http://ec.europa.eu/consumers/dyner/rapex/rapex_archives_en.cfm

RAPEX yra Europos Sąjungos greito perspėjimo apie visus vartotojams pavojingus gaminius sistema. Ji leidžia greitai šalims narėms ir Komisijai apsiųsti informaciją apie priemones, kurių buvo imtasi siekiant apsaugoti ar apriboti rinką nuo gaminių, keliančių rimtą pavojų vartotojų sveikatai ir saugai. Abi priemonės – pareikštos nacionalinės valdžios ir savanoriškai priimtos gamintojų bei platintojų – yra RAPEX apimtyje.

http://ec.europa.eu/consumers/index_en.htm

– EB vartotojų reikalų tinklalapis (angliškai)

<http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/>
<http://www.newapproach.org/>

– Nando (Naujojo požiūrio Notifikuotos ir Paskirtosios įstaigos) informacinė sistema

KAS TIKRINA ŽAISLŲ SAUGĄ LIETUVOJE?

Prieš pateikiant žaislus į Lietuvos rinką, jie atsitiktiniu būdu tikrinami muitinėje bendradarbiaujant su Valstybine ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos (VNMPI) pagal Tarybos Reglamentą 339/93/EEB. Taip pat kai kurie žaislai įtraukti į "jautrių prekių" sąrašą, pagal kurį muitinė pasienyje vykdo specialią kontrolę.

VNMPI yra atsakinga už žaislų, esančių Lietuvos rinkoje, kontrolę, apimančią atitiktį teisės aktų reikalavimams ne tik ženklinimo, bet ir saugos klausimais.

ŽAISLŲ SAUGOS NACIONALINIAI TEISĖS AKTAI

1. Žaislų saugos techninis reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 4-487, įgyvendinant 1988 m. gegužės 3 d. Tarybos direktyvą 88/378/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su žaislų sauga.
2. Produktų saugos įstatymas, įgyvendinantis Tarybos direktyvos 2001/95/EB dėl bendros produktų saugos nuostatas.
3. Specialių įspėjimų ant magnetinių žaislų nurodymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 4-296 ir įgyvendinančios Komisijos sprendimą 2008/329/EB.

NODERĪGAS SAITES:

VALSTYBINĖ NE MAISTO
PRODUKTŲ INSPEKCIJA

Valstybine Ne Maisto Produktų Inspekcija
Žalgirio 92

LT - 09093 Vilnius, LITHUANIA

tel: + 37052612300

e-mail: rastine@vnmpi.lt

www.vnmpi.lt

